

Dobry fachowiec poszukiwany

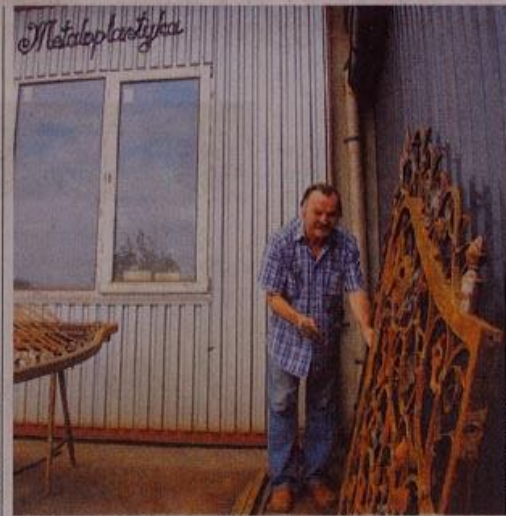
► Część rzemieślników nie widzi przyszłości w swoich branżach, ale są i tacy, którzy łatwo się nie poddają. By sprostać rynkowi, unowocześniają i rozszerzają działalność

Jan Stachura, mistrz szewski z Oświęcimia w zawodzie jest 36 lat

Helena Figura prowadzi jedyny zakład kuśnierski w Oświęcimiu

Józef Kurek czuje się w zawodzie kowala spełniony

Kiedyś drzwi do zakładu szewskiego „AS” Jana Stachury w Oświęcimiu otwierały się częściej. W poniedziałek przed południem przyszła tylko jedna pani podzelać buty. – Już najwyższa pora, jesień się zaczęła i trzeba coś na nogi cieplejszego założyć. Mam dobre buty ze skóry, kilka lat temu kupiłam je za odprawę po przejściu na emeryturę. Dzisiaj na kupno takich mnie nie stać – mówi kobieta.

Na półkach w zakładzie oświęcimskiego mistrza szewskiego widać jeszcze sporo butów, ale faktycznie z poważniejszymi naprawami ludzie przychodzą coraz rzadziej i głównie starsi. Przed zimą jest większy ruch, wtedy pojawiają się panie, które chcą zmienić fioletowe w modniejsze czarne. „AS” jest jednym z trzech świadczących usługi szewskie w 40-tysięcznym Oświęcimiu.

Szewcom najbardziej we znaki daje się tania chińska produkcja. Klienci nie kupują butów ze skóry, bo skutecznie

odstrasza ich cena, wybierają tanie obuwie, którego nie oplaca się naprawiać. – Problem w tym, że robione są z takich materiałów, których nawet choćby się chciało, nie da się naprawić – mówi absolwent Technikum Obuwniczego w Chelmku. Rozumie, że liczy się głównie cena, ale według niego i innych szewców czasami warto skalkulować, czy nie kupić bardziej trwałego, ładnego i zdrowszego obuwia.

Stachura w zawodzie jest już od 36 lat. Najpierw jako konstruktor obuwia w zakładach w Chelmku. Na początku lat 80. zdecydował się na podjęcie własnej działalności gospodarczej. „AS” to w tej chwili firma rodzinna. Jana Stachurę wspierają synowie, którzy ukończyli studia wyższe. Jeden jest absolwentem informatyki, drugi prawa. Wiedzą, że z samych usług szewskich nie da się utrzymać. Stąd nowe formy działalności, jak rymarswo, dorabianie kluczy, awaryjne otwieranie domów czy aut, ostrzenie noży czy projektowanie stron www.bok

Helena Figura prowadzi jedyny zakład kuśnierski w Oświęcimiu. Od kilku lat jednak już nie przez cały rok. W lecie, jak twierdzi, nie ma to zupełnie sensu. W tym roku na witrynie Zakładu Kuśnierskiego i Krawiectwa Ciężkiego przy ul. Nojego kartka z informacją: „Nieczynne do odwołania” wisiała przez cztery miesiące.

Przez lata początek jesieni to był czas, gdy zaczynał się ruch w interesie. Klienci przeglądali szafy i szli do kuśnierza uszyć kożuch bądź palto zimowe, albo przynajmniej zrobić poprawki przed kolejną zimą. To jednak, jak mówi Helena Figura, już dość odległa przeszłość.

Jeszcze w latach 80. w Oświęcimiu działało co najmniej sześć zakładów kuśnierskich. Kryzys w tej branży zaczął się w latach 90., gdy przeminęła moda na kożuchy.

– Zona chciała przesunąć guzik w płaszczu. Czy jest taka możliwość? – pyta mężczyzna i z takimi zamówienia-

mi przychodzą głównie w ostatnich latach klienci.

Ostatni kożuch w swoim zakładzie uszyła pięć lat temu. Podobnie jest z sztytami na miarę ubraniami ze skóry. Klient, który przyszedł ze skórą na kurtkę, pojawił się w jej zakładzie jakieś trzy-cztery lata temu. Teraz w większości ludzie wychodzą z założenia, że jest to zbyt kosztowne i szukają tanich materiałów. – Rzadko zresztą kto już szyje sobie kurtki czy płaszcze na miarę. Kogo na to stać, ubiera się w ekskluzywnych salonach – mówi Helena Figura.

Nie ma złudzeń, że to zmierzch branży kuśnierskiej. Młodzi zupełnie nie garną się do tego zawodu. Kiedyś przyszedł pewien młody człowiek, zapytał o możliwość odbycia stażu, ale więcej się już nie pojawił.

Sama pracuje w tej branży już 42 lata, od 20 prowadzi własny zakład. – Brakuje mi jeszcze dwóch do emerytury i na tym koniec – zapowiada kobieta. *(bok)*

Wzory metalowych ogrodzeń śnią się Józefowi Kurkowi po nocach, ale – jak mówi – do końca nie wie, dlaczego, w którymś momencie życia zdecydował się na kowalstwo. Był to w każdym dla niego raz strzał w dziesiątkę.

W jego zakładzie w Bulowicach, a właściwie to już synów, praca wre od rana do wieczora. Właśnie nadeszło kolejne zamówienie z Niemiec, bo bulowicka firma ma także siedzibę u naszych zachodnich sąsiadów i z powodzeniem działa również na tamtejszym rynku. Wśród jej klientek była m.in. siostrzenica Borysa Jelcyna, pierwszego prezydenta Rosji, która mieszka w okolicach Bonn. W bulowickiej kuźni wykonane zostały także elementy do Muzeum Młynów w Austrii.

– Nigdy nie podkuwałem konia, ale pewnie potrafiłbym to zrobić – mówi Józef Kurek. Pierwszy raz wziął młot do ręki w kuźni znajomego kowala w rodzinnej Suchej

Beskidzkiej. Wykuł postać kowala i wyszło mu to całkiem dobrze, jak usłyszał od samego mistrza kowalskiego. – Być może ten bakcył gdzieś cały czas we mnie tkwi – zastanawia się kowal z Bulowic.

Zanim jednak wybudował kuźnię, miał się różnych zawodów. Z wykształcenia jest elektromechanikiem, potem był m.in. kierowcą, blacharzem, w sumie, jak kiedyś podliczył wykonywał 19 zawodów aż trafił właśnie na kowalstwo.

W biurze pokazuje bogatą kolekcję zdjęć wzorów ogrodzeń. To wszystko jego projekty. – Kilka razy może klienci korzystali z usług projektantów. Z reguły przychodzą i mówią, że chcą mieć ładne ogrodzenie – mówi bulowicki rzemieślnik.

Jego synowie prowadzą już nowoczesne kuźnie, w których produkują elementy kowalskie. Na wymagającym rynku nie da się inaczej.

Sam Józef Kurek ma obecnie więcej czasu na inną swoją pasję – pisanie książek. *(bok)*

Prawdziwy rzemieślnik to więcej niż złota rączka

► Rozmowa z **Tadeuszem Krzeszowiakiem**, starszym Cechu w Oświęcimiu

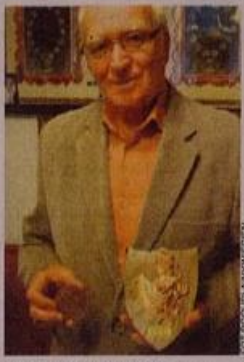
Ilu rzemieślników zrzesza obecnie oświęcimski Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Oświęcimiu?

Jest nas jeszcze 65, którzy z pokolenia na pokolenie docho- wują bogatej tradycji, liczącej sobie osiem wieków wplecionych w historię Oświęcimia i ziemi oświęcimskiej. Wzmianki o rzemiośle zawarte w kronikach sięgają 1272 roku, ale rzemieślnicy różnych branż pojawili się wcześniej i rozwijali swoją działalność wraz z roz- budową grodu. W tej chwili

w Cechu mamy przedstawicieli takich branż m.in. jak: stolar- ska, kamieniarska, szewska, rzemieńska, budowlana, fryzjer- ska, motoryzacyjna czy fotograficzna.

Kiedy zaczął się kryzys w rzemiośle?

Można powiedzieć, że do 1989 roku rzemioło kwitło, nasz cech liczył ponad 800 osób. Gorsze czasy zaczęły się ze zmianą przepisów, w tym szczególnie wprowadzeniu dobrowolności zrzeszania się. W efekcie liczba rzemieślników

Tadeusz Krzeszowiak

zaczęła systematycznie spadać. Jakies 10 lat temu było nas jeszcze 150. Niepokojący jest fakt, że mało zrzesza się młodych ludzi. Myślmy o naborze, chcemy pokazać, że warto działać razem. Cech to jedno, ale generalnie w ostatnich latach jest gorzej z zawodami rzemieślniczymi.

Co o tym decyduje?

Są dwie główne przyczyny. Jedną to obciążenia finansowe ze strony fiskusa i ZUS. Stąd zatrudnienie pracownika wią- że się z ogromnymi kosztami.

Druga to zalew rynku przez taną chińską produkcję. Cóż z tego, że jest mniej trwała.

Jakie atuty mają rzemieślnicy?

Prawdziwy rzemieślnik to coś więcej niż złota rączka. To przekazywane przez pokolenia tradycje solidności, stałe wzor- ce etyki zawodowej i uczciwo- ści. Ich wyrazem jest na przy- kład gwarancja techniczna na 100 lat, udzielana kiedyś przez mój zakład stolarski na wyposażenie kościołów. *Rozmawiał: Bogusław Kwiecień*

Uroczystości

- Sobota, 6 października:**
- 11.15 – odsłonięcie tablicy pamiątkowej na ścianie budynku „Cechu”
  - 11.30 – złożenie kwiatów przed Grobem Nieznanego Żołnierza
  - 11.40 – przemarsz ulicami Starego Miasta
  - 12 – msza św. w kościele WNMP
  - 13.30 – główne uroczystości jubileuszu 740-lecia rzemiosła i cechów w Muzeum Zamek – otwarcie wystawy poświę- conej historii rzemiosła na ziemi oświęcimskiej – wyróżnienia dla osób zasłużonych dla rzemiosła